

194

CORNELIU MOLDOVANU și MIRCEA RĂDULESCU

FOND
FELEA ROMOLUS
ABRUD

PE-AICEA NU SE TRECE!

POEM EROIC IN VERSURI
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ex mais libris
ROMOLUS FELEA
Abrud

BIBLIOTECA
TEODOR BARNANA

BUCUREȘTI

EDITOR H. STEINBERG, LIBRAR

94, STRADA LIPSCANI, 94

SARINA

15

FOND
FELEA ROMOLUS
ARTIJD

Ex. mot. libris
ROM.

PE-AICEA NU SE TRECE!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Moldova

Sasi la 28/10/98

Gen. Barnakov

GORNELIU MOLDOYANU și MIRCEA RĂDULESCU

PE-AICEA NU SE TRECE!

POEM EROIC IN VERSURI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Reprezentat pentru întâia oară pe scena Teatrului Național din Iași,
în ziua de 10 Mai 1917.*

BUCUREȘTI

EDITOR H. STEINBERG, LIBRAR

94. STRADA LIPSCANI 94

1918

S'a tipărit la Iași, în anul războiului, 11.000 exemplare,

ediție de lux și 15.000 exemplare ediție populară.

Din ediția a doua s'au tipărit 10.000 exemplare.

BCC Cluj / Central University Library Cluj

PERSOANELE

CRĂIASA	D-na Maria Filoti
VETERANUL	D-nii C. Nottara
SERGEANTUL PALTIN	V. Antonescu
CAPORALUL CIUNGU	R. Bulfinski
SANTINELA	I. Profir
BRAZDĂ, soldat	Al. Dem.-Dan
CUCU "	I. Manu
RAMURĂ "	Al. Critico
FRUNTEȘ "	P. Georgescu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe front la Oituz, primăvara...

CRĂIASA, *in veșmânt vaporos, cu stemă. La început înfășurată într'o mantie cu glugă.*

VETERANUL, *poartă uniforma dela 1877, cu căciulă și pușcă modei vechi. Schiopătează puțin.*

CAPORALUL CIUNGU, *fără mâna dreaptă. Mâneca de prisos cusută la tunică, de-șupra buzunarului.*

SOLDAȚII, *poartă uniforme de campanie cu chivere de oțel.*

PE-AICEA NU SE TRECE!

---

*Decor de stânci. Noapte cu lună ca ziua.
Un adăpost de ostași. În fund un pluton cu
chivere de oțel, și gornistul său, în repaos.
Armele în piramide. Sus pe stânci, santinela,
care-și face pașii sub peretele muntelui. Intrare
și eșire în dreapta și stânga. În primul plan
ostașii cari au rol. Unul scie, altul citește,
altul fumează, altul doarme, etc.*

SCENA I

TOȚI afară de CRĂIASA și VETERANUL

BRAZDĂ

Măi Frunteș, ce mai noapte!... Senin și lună plină
De poți citi și slova — atâta-i de lumină...

FRUNTEȘ

Ia'n scoate măi „gazetul“ și cântă-ne din el,
 Destul ne asurziră purceaua de oțel, —
 Că azi fu bătălie, nu glumă...

PALTIN

(culcat).

Zău, mă frate!

CUCU

Sergentul și când doarmé e treaz pe jumătate.

BRAZDĂ

Păi la gazetă scrie că neamțul la Berlin
 O duce prost, măi vere...

FRUNTEȘ

Dă-l naibii, că-i hain.

CUCU

Să fim mihoși... căci dacă n'o treera la vară
 Și-o isprăvi cartofii, noi o să-i dăm... papară...

BRAZDĂ

I-om da, mări, de toate cu vârf și îndesat!

FRUNTEȘ

Tu, mă?

RAMURĂ

Mă bate gândul ce-o fi la noi în sat,
 Or mai trăi bătrânii?... Ileana-i sănătoasă?...
 Cine-o ară ogorul?... Cine-o eși la coasă?...
 Și cine-o să 'ngrijească de-ai mei plăvani, nu știu...

PALTIN

Ce mângălești acolo, măi Ciungule...

CIUNGU

Eu scriu
 Răvaș, cu mâna stângă, că-i, neică, mai aproape
 De inimă... Cealaltă, lăsai să mi-o îngroape
 În brazda sângerată... Dar una mi-a rămas
 Ca să-mi răzbucesc dânsa... Căci va veni ăl ceas
 Când ciung cum sînt de una putea-voi, vă spun vouă
 Să fac mai mult cu-o mână decât cu amândouă...

PALTIN

Cum o să faci isprava?

CIUNGU

În luptele de mâni
 Voi arunca granata cum aș zvârli în câni,
 Imprăștia-voi moartea de-a latu și de-a lungu,
 Să meargă vestea cine-i granatierul Ciungu...

BRAZDĂ

De-aur fie-ți gura.

PALTIN

Halal de-așa ostaș!

CUCU

Când scrii cu mâna stângă faci mai frumos răvaș?

FRUNTEȘ

Citește-i-l să vadă că 'n slove tremurate
Nu-i mâna care scrie — e inima ce bate.

CIUNGU

(citind).

„*Îți trimit, iubito, carte*
 „*De prin taberi depărtate,*
 „*Carte mândră din Moldova*
 „*Numai flori e toată slova...*
 „*Și trimit pe sfânta lună*
 „*Dragei mele voe bună,*
 „*Și pe norul de sub stele*
 „*Toate gândurile mele,*
 „*Și pe vântul care zboară*
 „*Dorul ce-l am pentru țară...*”

(Scrie mai departe).

RAMURĂ

La mine-acasă, vere, zadarnic scriu scrisoare,
 Și azi trimis-am una... o va primi-o oare?...
 Că 'n satul meu vrăjmașul s'a așezat stăpân...

BRAZDĂ

Bulgar sau neamț?

RAMURĂ

Tot una. E suflet de păgân!

CUCU

Mai rar mișel ca neamțul... Ori o zbughește, bade,
 Ori își ridică laba și strigă „Kamerade!”
 Opt nemți și jumătate ucis-am...

BRAZDĂ

Nu 'nțeleg...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUCU

Opt nemți, că vezi pe ungur nu-l socotesc întreg.

FRUNTEȘ

Atuncia, ce-i bulgarul?

BRAZDĂ

Ăla nu-i om, e fiară,
 Cea mai spurcată liftă ce-a năvălit în țară!

(pauză)

PALTIN

Sunt frânt de oboseală!...

BRAZDĂ

Să mai gustăm puțin
Din cea odihnă dulce... că neamțul e hain,
Și poate că la noapte iar o porni atacul...

CUCU

Să vie! Că la noapte găsește iar pe dracul!

PALTIN

Of, maică-măiculiță, să-i trâng un pui de somn...

CUCU

Pun piatra 'n loc de pernă și sforăi ca un domn...
(Se culcă unul după altul. După o pauză).

RAMURĂ

Când mă gândesc acasă, măi leat, mă frânge dorul!

BRAZDĂ

Nici tu nu dormi?

RAMURĂ

Ce-o face acasă frățiorul?

BRAZDĂ

Și eu mă'ntreb de mama, când am plecat, plângea...

FRUNTEȘ

Mă, tu o știi pe Floarea... Acum, ce-o face ea?

BRAZDĂ

Hei, ce să facă?... Doarme... Haisă dormim, măi vere-

FRUNTEȘ

Hai să dormim, că somnul aduce mângâiere...

(Liniște. Se aude picurând în surdină o moină.

Pauză lungă).

SCENA II

SANTINELA, CRĂIASA, VETERANUL

SANTINELA

Cine e? Stai!

(liniște).

CRĂIASA

(Intră prin dreapta cu Veteranul).

Noi suntem aicea la Oituz!

SANTINELA

(Sieși).

Ce voce cunoscută îmi sună în auz?

(către ei).

Sunteți din care parte? Veniți din care țară?

CRĂIASA

Noi suntem pretutindeni — venim dintre hotară.

SANTINELA

Dar cine ești tu care pe culme poposești?

CRĂIASA

Sunt tot ce vezi în juru-ți, precum sunt cine ești.

SANTINELA

Nu te cunosc, dar totuși nu mi se par străine
A tale vorbe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRĂIASA

Veșnic ai ascultat în tine
Ecoul care cântă în glasul meu acum...
Prin munți, pe văi, pe ape, pe plaiuri și pe drum,
L'ai auzit în vântul ce trece pe ogoare —
In suflul care mișcă porumbul copt în soare,
In cumpăna fântânii ce scârție 'n amurg, —
Sunt îngânarea lină a apelor ce curg,
Sunt valul care cade spumos sub roata morii,
Sunt doina ce-o îngână din fluere păstorii,
Sunt glasul ce purcede din clopotul bătrân,
Sunt raza ce sfințește căpițele de fân, —
In tot ce e viață și 'n toate la olaltă
Sunt ritmul care bate, sunt seva ce tresaltă...

SANTINELA

Lumina vorbei tale în suflet mi-a rămas.

SCENA III

TOȚI. Ostașii se trezesc pe rând.

RAMURĂ

Ascult prin vis o zână sau e al doinei glas?

BRAZDĂ

Atâta-ți fuse somnul?

RAMURĂ

Visam că sunt acasă...

PALTIN

Din somnul greu mă smulge o vrajă neînțeleasă...

CUCU

Priviți, măi, două umbre ce s'au oprit aici!

FRUNTEȘ

Ce caută străinii pe front, între voinici?

BRAZDĂ

Eu par' că i-aș cunoaște... Să-i fi văzut vreodată?...

CRĂIASA

(coboară).

De voi, copii ai brazdei, sunt pururea legată,
 În crâncene vârtejuri și 'n vifor de război,
 În umede tranșee eu lupt în rând cu voi,
 Eu vă aprind în suflet nădejdea când se stinge,
 Eu pun în brațul firav puterea de-a învinge,
 Eu fac mai dulce chinul soldaților răniți,
 Pe cei care 'nchid ochii s'adoarmă fericiți...

(Se desface de mantie și glugă. Uimire).

Priviți, mă recunoașteți, voi m'ați văzut întruna,
 Și când trecurăm munții, și când ne-a'ntors furtuna:
 La Porumbac, la Mureș și la Sibiu pe plai,
 La Șelimbargul unde a biruit Mihai,
 La Strei, unde izbânda își aprindea lumina,
 La Olt cu Praporgescu, la Jiu cu Dragalina!...
 La Balș, la Dragoslave, la Chei, la Bălării,
 Cu voi am fost părtașe la orice vitejii,
 Luptând fără popasuri cu voi, neîntrecuții,
 Din Severin și până în vârf, la Tabla Buții,
 Prin ploaia de șrapnele, prin șuer de obuz, —
 Și-am stat un zid de stâncă aicea la Oituz!

(Vorbește cu Veteranul).

BRAZDĂ

Eu, vere-am mai văzut-o cândva, nu-i săptămâna...

CIUNGU

Fu la spital, la mine, când îmi tăiară mâna...

CUCU

Mie mi-a dat cofeturi și treizeci de țigări...

CIUNGU

Eu, mă, rănit de moarte, eram în aiurări,
 Și Ea, cu mâna-i albă m'a mângâiat pe frunte
 De mi-a luat durerea și chinurile crunte...
 Venise cu Domnița ce blând ne surâdea,
 Și-atunci mi-a dat o floare...

CUCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj Că mândră mai era !

PALTIN

(Cătră Crăiasă, crescendo mereu).

Fii pururea slăvită a basmelor crăiasă !

FRUNTEȘ

Murim toți pentru tine !

BRAZDĂ

S'ajungi împărăteasă !

FRUNTEȘ

Ești platoșă 'n primejdii și pavază la rău !

BRAZDĂ

Ne avântăm ori unde ne 'ndeamnă glasul tău!

CIUNGU.

Zburăm cu toți ori unde dorința ta ne mână!

VETERANUL

Tunica mi-este veche și fața mi-e bătrână,
 Dar sufletul mi-e tânăr, pot sta în rând cu voi,
 Cu mine-aduc șiragul străbunilor eroi
 Ce-au preschimbat în bronzuri mărețele lor fapte,
 Smulgând neatârnairea la șaptezeci și șapte...
 Eu vin la voi din Plevna, din Lom și Opanez
 Și plin de admirație, vă binecuvânteț !...
 Acelaș steag ne poartă mereu spre alte glorii,
 Noi suntem dezrobiții — iar voi dezrobitorii...
 Spre-a făuri coroana lupta un dorobanț,
 Voi vă luptați acuma să sfărâmați un lanț
 Ce douăzeci de veacuri ne'ncătușase frații —
 Noi am atins Balcanii — voi depășiți Carpații...
 Voi împliniți azi visul spre care năzueam,
 Noi am creat o țară, voi întregiți un neam !...
 Cu noi, un domn puternic trecu peste fruntarii —
 Al vostru Rege luptă alături cu plugarii,
 Noi — dacă-i făurirăm coroana de oțel —
 Voi azi prin suferință v'ați înfrățit cu El !...
 Acelaș vis vă cheamă spre marea biruință,
 Popor și Rege astăzi sunt numai o ființă !
 Când voi, în orice suflet, un tron i-ați înălțat,

El și-a schimbat hlamida în haină de soldat.
 Zdrobindu-i suferinței și iobăgiei jugul —
 Pe unde poartă tunul — va duce mâne plugul
 Statornicind hotare noi, vechiului ogor,
 Care, prin El, deapururi, va fi al tuturor!

(Zgomot în stânga).

SANTINELA

Dușmanul ne atacă!

O VOCE

(din culise)

La arme!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PALTIN

Sunteți gata?

(Soldații își iau armele din piramidă, se încing..., Ciungu își prinde la cingătoare granatele...)

CUCU

Vor harță „Barbarezii?....”

FRUNTEȘ

Las'că le dăm noi plata!

CUCU

I-om pune în frigare!

PALTIN

Toți, după mine !

CRĂIASA

(Scoate steagul lui Ștefan-cel-Mare).

Stați !

E-Arhanghelul lui Ștefan cel Mare... Il luați
Cu voi!... E dela Putna!... E foc ce nu se stinge!...
Prin „el“ învins-a Ștefan, prin el voi veți învinge!

(Sergentul ia steagul, îl sărută, ostașii își fac cruce).

PALTIN

Băeți, tot înainte !...

BCU Cluj / (Es toți prin stânga) Library Cluj

CRĂIASA

(urmărindu-i)

Armată de eroi !

VETERANUL

Mai adăstați o clipă, copii... că merg cu voi!
Când mori în bătălie mai dulce e țărâna...

(ese).

CRĂIASA

(cătră Ciungu)

Dar tu, ce cați acolo ?

S'A TIPĂRIT ÎN ANUL 1918

LUNA NOEMBRIE ÎN TIPO-

GRAFIA "PROVIDENTA"

..... H. STEINBERG. ....

BCU Cluj / Central University Library Cluj